

Crna Gora

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

**Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije
upravljanja hemikalijama 2019-2022. godina, za 2021. godinu**

2022.

SADRŽAJ:

Spisak skraćenica:.....	3
UVODNI REZIME:	4
INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA I PRATEĆIH INDIKATORA UČINKA.....	6
Operativni cilj 1: Unaprijeđenje regulatornog okvira u oblasti upravljanja hemikalijama kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU	7
Operativni cilj 2. Unapređenje implementacije postojećih propisa	8
Operativni cilj 3. Jačanje administrativnih kapaciteta za efikasno vršenje nadležnosti u oblasti hemikalija	9
Operativni cilj 4. Poboljšanje dostupnosti informacija o hemikalijama i podizanje javne svijesti	11
Operativni cilj 5. Unapređenje mjera zaštite i pripremljenosti za slučajeve trovanja i hemijskih udesa	12
Operativni cilj 6. Unapređenje tehnologija u industrijskim postrojenjima i rješavanje pitanja industrijskog otpada i zastarjelih hemikalija.....	13
Operativni cilj 7. Unapređenje međunarodne i regionalne saradnje i sprovođenje relevantnih konvencija.....	14
TABELA 1 – TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE.....	15
PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA	43

Spisak skraćenica:

AZŽS - Agencija za zaštitu životne sredine;

BPR - Uredba EU br: 528/2012 o biocidnim proizvodima;

CETI – D.O.O. Centar za ekotoksikološka ispitivanja;

CLP - Uredba broj 1272/2008 koja se odnosi na klasifikaciju, označavanje i pakovanje supstanci i smješa;

CPX - Vježba komandnog mjesta (Command Post Exercise);

ECHA – Evropska Agencija za hemikalije;

EU – Evropska unija;

EK - Evropska komisija;

IUCLID – Internacionalna uniformna baza podataka o hemijskim informacijama (International Uniform Chemical Information Database);

IPA - Instrument za pretpristupnu pomoć;

MEPPU- Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma;

MUP - Ministarstvo unutrašnjih poslova;

NIP- Nacionalni plan implementacije;

PCB – Polihlorovani bifenili;

PIC- Postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja;

PMF-Prirodno matematički fakultet

POPs – Dugotrajne organske zagađujuće supstance;

REACH – Uredba EU br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju hemikalija;

SZB – Sredstva za zaštitu bilja;

TAIEX - Kancelarija za tehničku pomoć i razmjenu informacija;

UIP - Uprava za inspekcijske poslove;

UNDP- Program Ujedinjenih nacija za razvoj;

UBHVFP - Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

UVODNI REZIME:

Nacionalna strategija upravljanja hemikalijama s Akcionim planom 2019-2022 donešena je 2019. godine. Opšti strateški cilj koji se želi postići ovom strategijom je izgradnja sistema upravljanja hemikalijama koji obezbjeđuje visok nivo zaštite zdravlja ljudi i životne sredine, kao i poboljšanje slobodnog prometa sa državama EU i drugim državama uz podsticanje konkurentnosti crnogorske privrede kroz uvođenje bezbjednijih hemikalija i tehnoloških procesa. Navedeni cilj će se postići kroz ostvarivanje 7 operativnih ciljeva sa pratećim indikatorima uspjeha (11) i realizacijom 36 aktivnosti.

Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja hemikalijama 2019-2022. godina, za 2021. godinu ima za cilj da informiše o aktivnostima realizovanim ili predviđenim za realizaciju za vremenski period od januara do decembra 2021. godine, stepenu realizacije i da pruži smjernice za efikasnije sprovođenje u narednim godinama.

U toku analize, za 2021. godinu utvrđeno je da je od predloženih 29 aktivnosti realizovano 21, djelimično su realizovane 2, dok nijesu realizovane 6 aktivnosti (grafik 1). Drugim riječima, u izvještajnom periodu realizovano je 72 % aktivnosti, 7 % je u toku i 21 % je nerealizovano.

Grafik 1. Realizacija mjera u 2021

U izvještajnom periodu su realizovane aktivnosti koje doprinose povećanju stepena harmonizacije EU u nacionalno zakonodavstvo. Donijeta su podzakonska akta na osnovu Zakona o hemikalijama (3), kao i devet (9) programa, šest (6) pravilnika, dva (2) plana i izvještaj o sprovođenju Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za 2020. na osnovu Zakona o sredstvima za zaštitu bilja.

Nastavljena je realizacija projekata „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori“ i „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“.

Potpisano 7 ugovora sa NVO u cilju finansiranja projekata/programa na temu sprovođenja edukativnih kampanja o bezbjednom upravljanju dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama (POPs). Nastavljeno je sa organizovanjem i učestvovanjima na sastancima, obukama i okruglim stolovima u cilju jačanja administrativnih kapaciteta.

Četiri aktivnosti planirane u cilju ispunjenja operativnog cilja 1 **„Unapređenje regulatornog okvira kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU u oblasti hemikalija i povezanim oblastima“** su realizovane, dok je aktivnost koja se odnosi na dalje prenošenje Regulative o živi, usko povezana sa donošenjem Zakona o upravljanju otpadom, i ista je u toku.

Od osam aktivnosti planirane u 2021. sa ciljem dostizanja operativnog cilja 2 **„Unapređenje implementacije postojećih propisa“**, realizovane su 5, a nerealizovane 3 aktivnosti. Na internet stranici Agencije za zaštitu životne sredine kreiran je link sa ciljem objavljivanja svih relevantnih uputstava i materijala u elektronskom obliku, kako bi isti bili direktno dostupni korisnicima za potrebe daljeg razvoja nacionalnog Help desk-a. Ni u toku 2021. godine nije bilo podnijetih zahtjeva za procjenu biocida stoga nije došlo do formiranja Komisije za procjenu biocida na osnovu tehničkog dosijea, te ova aktivnost nije realizovana.

U okviru operativnog cilja 3 **„Jačanje administrativnih kapaciteta za efikasno vršenje nadležnosti u oblasti hemikalija“** za 2021. godinu planirano je 6 aktivnosti od čega su 4 realizovane, a 2 nerealizovane. Dvije nerealizovane aktivnosti se odnose na studijsku posjetu i edukaciju o korišćenju odgovarajućih IT alata, a iste nisu realizovane usljed epidemiološke situacije sa COVID-19 virusom i ograničenjem organizovanja putovanja i većih okupljanja.

Kada je riječ o operativnom cilju 4 **„Poboljšanje dostupnosti informacija o hemikalijama i podizanje javne svijesti“**, istim su planirane 3 aktivnosti, od čega su sve realizovane. Potpisano je 7 ugovora sa NVO u cilju finansiranja projekata/programa na temu sprovođenja edukativnih kampanja o bezbjednom upravljanju dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama (POPs), u skladu sa Sektorskom analizom za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2021. godini, koji će se realizovati tokom 2022. godine.

Sa ciljem dostizanja operativnog cilja 5 **„Unapređenje mjera zaštite i pripremljenosti za slučajeve trovanja i hemijskih udesa“** planirane su dvije aktivnosti, od kojih je jedna realizovana, a jedna nerealizovana. Aktivnost uspostavljanja Centra za kontrolu trovanja nije realizovana jer zbog epidemiološke situacije nije bilo moguće finalizovati procjenu nacionalnih kapaciteta i Elaborat za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja koji je Ministarstvo zdravlja trebalo da u saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom realizuje tokom 2020. Rok definisan Strategijom je pomjeren za 2024. godinu.

Od tri aktivnosti planirane sa ciljem dostizanja operativnog cilja 6 „Unapređenje tehnologija u industrijskim postrojenjima i rješavanje pitanja industrijskog otpada i zastarjelih hemikalija“, jedna je realizovana, a dvije su i dalje u toku.

Sve aktivnosti planirane Strategijom sa ciljem ostvarivanja operativnog cilja 7 „Unapređenje međunarodne i regionalne saradnje i sprovođenje relevantnih konvencija“ su realizovane.

Troškovi aktivnosti planiranih Akcionim planom, koji je sastavni dio Strategije za 2021. godinu, a koja su obezbijeđena iz Budžeta iznose 50.000 eura (planirana sredstva za period 2019-2022 su 90.000 eura), dok su 160.000€ planirana iz IPA sredstava koja nisu obezbijeđena.¹ Takođe, za projekat: „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori“ 2021. godine planirana su sredstva u iznosu od 1.000.000\$, od čega je utrošeno 705.000 \$. sredstva su obezbijeđena iz GEFa (donacija). Dalje, kroz Projekat “Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje” tokom 2020. planirana su sredstva u iznosu od 28.585.597,00€ od čega je utrošeno 10.041.166,97 €. Sredstva su obezbijeđena iz kredita Svjetske banke. Realizacija finansijskih sredstava je niža od planiranih.

Tabela 1. Pregled finansijskih sredstava u 2021. godini

Finansijska sredstva	2021. godina
Odobrena (planirana) sredstva iz budžeta za period 2019-2022	90 000,00
Ukupna realizovana budžetska sredstva	50 000,00
Razlika	40 000,00
Procenat realizacije	55,5%
Odobrena (planirana) sredstva iz donacija	1 000 000,00
Ukupan iznos realizovanih sredstava iz donacija	705 000,00
Razlika	+295 000,00
Procenat realizacije	70,5%
Odobrena (planirana) sredstva iz IPA za period 2019-2022 ²	160 000,00
Ukupan iznos realizovanih sredstava iz IPA	0
Razlika	160 000,00
Procenat realizacije	0%
Odobrena (planirana) sredstva iz kredita	28 585 597,00
Ukupan iznos realizovanih sredstava iz kredita	10 041 166,97
Razlika	18 544 430
Procenat realizacije	35%

INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA I PRATEĆIH INDIKATORA UČINKA

Nacionalna strategija upravljanja hemikalijama 2019-2022. s Akcionim planom za period 2019-2022. usvojena je u martu 2019. U cilju praćenja ostvarenja ciljeva utvrđenih Strategijom, neophodno je redovno praćenje sprovođenja konkretnih aktivnosti i ispunjenosti rokova i

² Sredstva planirana IPA 2016, prenamijenjena su iz sektora Životna sredina i klimatska akcija i dodijeljena sektoru Konkurentnost i inovacije, kako bi se podržala mala i srednja preduzeća u većem obimu, usled situacije izazvane Covid 19.

indikatora. Izvještavanje o praćenju sprovođenja vrši se po zavšetku svake kalendarske godine u okviru perioda na koji se odnosi Strategija. U godišnjem izvještaju sumiraju se ostvareni rezultati i daju predlozi za eventualna poboljšanja realizacije u toku sprovođenja Strategije.

Nacionalnom strategijom upravljanja hemikalijama 2019-2022. s Akcionim planom za period 2019-2022. definisani su sljedeći operativni ciljevi:

- **CILJ 1.** Unapređenje regulatornog okvira u oblasti upravljanja hemikalijama kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU;
- **CILJ 2.** Unapređenje implementacije postojećih propisa;
- **CILJ 3.** Jačanje administrativnih kapaciteta za efikasno vršenje nadležnosti u oblasti hemikalija;
- **CILJ 4.** Poboljšanje dostupnosti informacija o hemikalijama i podizanje javne svijesti;
- **CILJ 5.** Unapređenje mjera zaštite i pripremljenosti za slučajeve trovanja i hemijskih udesa;
- **CILJ 6.** Unapređenje tehnologija u industrijskim postrojenjima i rješavanje pitanja industrijskog otpada i zastarjelih hemikalija;
- **CILJ 7.** Unapređenje međunarodne i regionalne saradnje i sprovođenje relevantnih konvencija.

Operativni cilj 1: Unapređenje regulatornog okvira u oblasti upravljanja hemikalijama kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU

Indikator operativnog cilja: Stepen harmonizacije povećan transponovanjem amandmana na relevantne EU propise u nacionalno zakonodavstvo kroz izmjene i dopune postojećih propisa

- Polazna vrijednost: stepen harmonizacije pojedinačnog propisa u 2018.
- Prelazna vrijednost: povećanje polaznog stepena harmonizacije za najmanje 20%.
- Ciljna vrijednost: povećanje polaznog stepena harmonizacije za najmanje 50%, rok: 2022.

Postignuta vrijednost indikatora

U izvještajnom periodu su realizovane aktivnosti planirane Akcionim planom Strategije koje doprinose povećanju stepena harmonizacije kroz transponovanje EU amandmana u nacionalno zakonodavstvo. Stepen harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU je povećan za najmanje 35-40% u odnosu na polaznu vrijednost. Imajući u vidu činjenicu da se EU propisi kontinuirano prilagođavaju tehničkom napretku potrebno je i u buduće sprovesti aktivnosti na daljoj harmonizaciji domaćeg zakonodavstva sa relevantnim amandmanima EU.

Podzakonska akta donešena na osnovu Zakona o hemikalijama u kontinuitetu se mijenjaju i dopunjavaju u skladu sa izmjenama na EU nivou, tako su tokom 2021. donešeni:

- Pravilnik o listi supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost („Sl. list CG“, 37/21 od 7. IV 2021) kojim su prenijete izmjene Aneksa XIV REACH Regulative,
- Pravilnik o listi klasifikovanih supstanci („Sl. list CG“, br. 52/21 od 24. V 2021) kojim su prenijete izmjene Aneksa VI CLP Regulative,
- Pravilnik o klasifikaciji, označavanju i pakovanju hemikalijama u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom UN („Sl. list CG“, br. 085/17, 117/21) kojim su prenijeti Aneksi I do V CLP Regulative.

U cilju daljeg unapređenja zakonodavnog okvira za upravljanje pesticidima (od faze proizvodnje, odnosno uvoza, do faze zbrinjavanja kao opasnog otpada) Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove je tokom 2021. donijela devet (9) Programa, šest (6) pravilnika, dva (2) plana i izvještaj o sprovođenju Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za 2020.³

Takođe, tokom 2021. usvojeni su Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu opasnih materija i Nacionalni plan zaštite i spašavanja od hemijskih i bioloških rizika.

Izazovi u ostvarivanju operativnog cilja

Tokom 2021. godine pripremljen je Predlog zakona o upravljanju otpadom, kojim je dat pravni osnov za donošenje podzakonskog akta kojim će se u potpunosti prenijeti Regulativa o živi 2017/852. S obzirom na izmjene EU regulativa u oblasti upravljanja otpadom pristupilo se provjeri usklađenosti Predloga zakona, kao i njegovom eventualnom uticaju na privredni sektor koji i predstavlja izazov za realizaciju usvajanja/donošenja zakona. Zakon o upravljanju otpada trenutno je u završnoj proceduri za proces usvajanja.

Operativni cilj 2. Unapređenje implementacije postojećih propisa

Utvrđena su dva indikatora učinka koja se odnose na unapređenje implementacije postojećih propisa, a to su:

1) IT alati za efikasno vođenje Registra hemikalija (i registra biocidnih proizvoda kao sastavnog dijela), kao i statističku obradu podataka funkcionalni;

- Polazna vrijednost: registar se vodi u MS Excel koji nije povezan sa drugim informacionim sistemima.
- Prelazna vrijednost: [o](#)dobren IPA projekat koji bi omogućio uspostavljanje registra
- Ciljna vrijednost: softversko rješenje posebno prilagođeno potrebama vođenja Registra hemikalija, podržano odgovarajućim hardverom, rok: 2021.

2) Dostupnost informacija preko Help deska poboljšana:

- Polazna vrijednost: informacije sa [H](#)help deska dostupne na zahtjev korisnika upućen e-mailom ili telefonom
- Prelazna vrijednost: [H](#)help desk podsekcija na sajtu AZŽS
- Ciljna vrednost: [H](#)help desk web stranica sa informacijama, uputstvima i odgovorima na česta pitanja dostupna na web sajtu AZŽS, rok: 2020.

Postignuta vrijednost indikatora

³ Program fitosanitarnih mjera za 2021. godinu (Sl. list CG 81/21); Lista aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja za 2021. godinu (Sl. list CG 20/21); Pravilnik o bližim uslovima u pogledu kadra i opreme koje treba da ispunjava proizvođač oplemenjivača zemljišta (Sl. list CG 51/21); Pravilnik o izmjeni Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o upotrebi sredstava za zaštitu bilja (Sl. list CG 81/21); Pravilnik o dopuni Pravilnika o označavanju sredstava za zaštitu bilja (Sl. list CG, br. 81/21) Program monitoringa post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja za 2021. godinu (Sl. list CG 84/21); Program monitoringa prometa sredstava za zaštitu bilja za 2021. godinu (Sl. list CG 84/21); Program monitoringa karakteristika sredstava za ishranu bilja za 2021. godinu (Sl. list CG 84/21); Program monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2021. godinu (Sl. list CG 84/21); Program monitoringa održive upotrebe pesticida za 2021. godinu (Sl. list CG 85/21); Program monitoringa uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu za 2021. Godinu (Sl. list CG 85/21); Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za period od 2021. do 2026. godine (Sl. list CG 115/21); Lista aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja za 2021. godinu (Sl. list CG 118/21); Pravilnik o izmjeni Pravilnika o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje (Sl. list CG 130/21); Godišnji plan službenih kontrola za period od 1. aprila 2020. do 1. aprila 2021. godine br. 320/19-0401-1916/2 od 01.04.2020. godine. Izvještaj o sprovođenju Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za 2020. godinu; Program monitoringa karakteristika sredstava za ishranu bilja za 2021. godinu (Sl. list CG 84/21); Program monitoringa nitrata u hrani biljnog porijekla za 2021. godinu (Sl. list CG 84/21);

Na sajtu Agencije za zaštitu životne sredine u dijelu [Help](#)-deska postavljene su u pdf formatu dvije brošure, koje su već pripremljene i odštampane i to:

- Priručnik za rukovanje materijalima koji sadrže azbestna vlakna <https://epa.org.me/wp-content/uploads/2017/12/prirucnik-za-azbest.pdf>;
- Priručnik o živi <https://epa.org.me/wp-content/uploads/2017/12/prirucnik-za-zivu.pdf>.

U izvještajnom periodu postavljeno je 14 pitanja Nacionalnom [Help](#)-desku (helpdesk@epa.org.me), a većina se odnosila na registraciju biocidnih proizvoda.

Nacionalni registar hemikalija se i dalje vodi u formi baze podataka⁴, odnosno u MS Excel koji nije povezan sa drugim informacionim sistemima.

U cilju unapređenja kapaciteta za efikasnij rad Nacionalnog [Help](#)-deska službenici Agencije prisustvovali su kao posmatrači online sastanku HelpNet-a (16th HelpNet Steering Group meeting and the regulatory workshops) od 2. od 5. novembra 2021.godine u organizaciji Evropske agencije za hemikalije
Izazovi u ostvarivanju operativnog cilja

S obzirom da je za 2020. planiran IPA projekat koji bi omogućio uspostavljanje registra hemikalija i biocidnih proizvoda, te da su sredstva iz programa IPA 2016 prenamijenjena iz sektora Životna sredina i klimatska akcija i dodijeljena sektoru Konkurentnost i inovacije, kako bi se podržala mala i srednja preduzeća u većem obimu, usljed situacije izazvane Covid 19, navedena aktivnost nije realizovana. [Predlog](#) je ponovno kandidovan za IPA programe tokom programskog razdoblja 2021- 2027. Imajući u vidu navedeno izazov u ostvarivanju navedenog cilja predstavlja obezbjeđivanje finansijskih sredstava za uspostavljanje registra hemikalija i biocidnih proizvoda u predviđenom roku.

Operativni cilj 3. Jačanje administrativnih kapaciteta za efikasno vršenje nadležnosti u oblasti hemikalija

Ovim operativnim ciljem definisana su tri indikatora učinka:

1) Povećan broj zaposlenih na poslovima upravljanja hemikalijama

- Polazna vrijednost: MEPPU 1, AZZS 3
- Prelazna vrijednost: MEPPU 2, AZZS 5
- Ciljna vrijednost: MEPPU 4, AZZS 7, rok: 2022.

2) Službenici nadležnih organa i eksterni stručnjaci iz naučno-istraživačkih ustanova obučeni za poslove koji uključuju procjenu rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda

- Polazna vrijednost: nema osoblja/stručnjaka sa specifičnim obukama u pogledu procjene rizika
- Prelazna vrijednost: 10 učesnika iz Crne Gore osposobljeno u pogledu procjene rizika

⁴ Supstance koje se proizvode ili stavljaju na tržište u ukupnim količinama preko 1t godišnje (u kalendarskoj godini) se upisuju u registar. U 2021. godini upisano je 35 preduzeća.

- Ciljna vrijednost: 15 učesnika iz Crne Gore osposobljeno u pogledu procjene rizika, rok: 2021.

3) **Predstavnici Crne Gore učestvuju u radu tijela ECHA u svojstvu posmatrača**

- Polazna vrijednost: nema predstavnika Crne Gore koji učestvuju u radu ECHA tijela CARACAL i Help NET
- Prelazna vrijednost: odobren status posmatrača na sastancima CARACAL i Help NET
- Ciljna vrijednost: 2 predstavnika Crne Gore učestvuju na sastancima CARACAL i Help NET-a u svojstvu posmatrača, rok: 2020

Postignuta vrijednost indikatora

U toku 2021.godine u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma došlo je do zapošljavanja jednog službenika na poslovima upravljanja hemikalijama, dok je u Agenciji primljen jedan službenik po Ugovoru o djelu i to na mjesto službenika koji je napustio isto.

U decembru 2021.godine potpisan je Memorandum o saradnji između Agencije i Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstva zdravlja, Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i naučno istraživačkih institucija i to: Prirodno-matematičkog fakulteta (smjer Biologija i Hemija), Metalurško-tehnološkog fakulteta, Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Centra za ekotoksikološka ispitivanja. Ovaj [Memorandum](#) ima za cilj da se osigura nesmetana implementacija preuzete pravne tekovine na planu bezbjednog upravljanja hemikalijama i biocidnim proizvodima.

U okviru IPA projekta „Pripremne mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“. 17.2.2021, organizovan je online sastanak na visokom nivou u cilju prezentacije procjene nacionalnih kapaciteta i spremnosti za primjenu propisa u oblasti bezbjednog upravljanja hemikalijama i biocidnim proizvodima, koji je realizovala Evropska agencija za hemikalije (ECHA) u ime Evropske komisije (EC).

Zaposleni u Ministarstvu, Agenciji, inspekciji, Institutu [za javno zdravlje](#), Univerziteta [i Centra](#) [za ekotoksikološka ispitivanja](#), učestvovali su na sastancima, obukama u cilju jačanja kapaciteta, u organizaciji Evropske agencije za hemikalije:

- webinar: Kako podnijeti usklađeni dosije o klasifikaciji i označavanju – (I dio 26. 5. 2021, II dio, 9. 12. 2022.)
- otvorena sjednica Foruma za sprovođenje zakona (10.11.2021.)
- e-learning kurs: Uvod u CLP (2-4.11.2021)
- e-learning kurs „Hemija za nehemičare“ (20-22.11.2021.)
- 12. Helšinskom Hemijskom Forumu (27-28.4.2021.).

U periodu 8-10.11.2021. organizovana je TAIEX hibridna ekspertska misija sa ciljem izmjena i dopuna Zakona o biocidnim proizvodima. Takođe, predstavnici Crne Gore učestvovali su na sastancima nadležnih organa, kao posmatrači, za delegirane akte CLP i REACH - CARACAL sastanci; sastancima naleznih tijela za BPR regulativu; sastancima DNA za PIC Regulativu.

Indikator učinka koji se odnosi na učestvovanje predstavnika Crne Gore na sastancima CARACAL i Help Neta je ispunjen. Predstavnici Agencije učestvovali su na sastancima [Help_Neta](#)

steering group; na EIONET Ad hoc ekspertskoj grupi o hemikalijama i online događaju Strategies to reduce the use of highly hazardous pesticides u organizaciji BRS konvencije.

Izazovi u ostvarivanju operativnog cilja

Izazov u budućem periodu predstavlja dalje zapošljavanje službenika u Ministarstvu i AZŽS, odnosno obezbjeđivanje neophodnih finansijskih sredstava za zapošljavanje dodatnih službenika i izmjena važećih Pravilnika o sistematizaciji i unutrašnjoj organizaciji.

Operativni cilj 4. Poboljšanje dostupnosti informacija o hemikalijama i podizanje javne svijesti

U cilju ispunjenja navedenog cilja definisana su dva indikatora učinka:

1) Podaci o hemikalijama dostupni na internet portalu EIS

- Polazna vrijednost: nema podataka o hemikalijama u EIS;
- Prelazna vrijednost: uspostavljanje baze podataka o hemikalija;
- Ciljna vrijednost: podsekcija o hemikalijama uključena u EIS, rok: 2022.

2) Aktivnosti na podizanju javne svijesti o hemikalijama sprovedene uz učešće NVO i udruženja potrošača

- Polazna vrijednost: nema NVO i udruženja potrošača čije su aktivnosti usmjerene na podizanje javne svijesti o hemikalijama;
- Prelazna vrijednost: uključivanje NVO u finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, na osnovu Zakona o nevladinim organizacijama
- Ciljna vrijednost: najmanje 1 NVO i 1 udruženje potrošača uključeni u aktivnosti usmjerene na podizanje javne svijesti o hemikalijama, rok: 2022.

Postignuta vrijednost indikatora

Podaci o hemikalijama još uvijek nisu dostupni na internet portalu EIS. Za sada je, objavljivanje podataka o hemikalijama i biocidnim proizvodima obuhvaćeno Informacijom o stanju životne sredine, koja se objavljuje na sajtu AZŽS, svake godine za prethodnu godinu. Takođe, na sajtu Agencije se objavljuju sve izdate dozvole o slobodnom prometu hemikalija (uvoz i izvoz), rješenja za obavljanje djelatnosti prometa, upotrebe i skladištenja biocida, kao i rješenja o upisu u Privremenu listu biocidnih proizvoda: <https://epa.org.me/dozvole-i-rjesenja/>.

U izvještajnom periodu je potpisano 7 ugovora sa NVO u cilju finansiranja projekata/programa na temu sprovođenja edukativnih kampanja o bezbjednom upravljanju dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama (POPs), u skladu sa Sektorskom analizom za utvrđivanje predloga prioritetnih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2021. godini, koji će se realizovati tokom 2022. godine. A to su:

1. Za realizaciju projekta „Adekvatno informisanje o POPs hemikalijama u cilju edukacije javnosti“ dodjeljuje se iznos 7,640.00 eura, koji će realizovati NVO „Đakomo Adriatic“ iz Bijelog Polja.

2. Za realizaciju projekta „Upravljanje otpadom - mladi kao čuvari životne sredine“ dodjeljuje se iznos 8,000.00 eura, koji će realizovati NVO „Centar kreativnih vještina“ iz Berana .
3. Za realizaciju projekta „ Ekološkom etiketom do cilja –sačuvajmo životnu sredinu i zdravlje “ dodjeljuje se iznos 8,000.00 eura, koji će realizovati NVO „Centar za ruralni razvoj Crne Gore“ iz Podgorice.
4. Za realizaciju projekta „Upravljanje POPs-ovima na ekološki prihvatljiv način“ dodjeljuje se iznos 7,972.00 eura, koji će realizovati NVO „Društvo mladih ekologa“ iz Nikšića.
5. Za realizaciju projekta „Upoznaj štetne hemikalije“ dodjeljuje se iznos 7,400.00 eura, koji će realizovati NVO „Zeleni dom – Green home“ iz Podgorice.
6. Za realizaciju projekta „Edukacija o POPs hemikalijama i upravljanje na održiv, efikasan i ekološki prihvatljiv način“ dodjeljuje se iznos 6,656.00 eura, koji će realizovati NVO „Građanski aktivizam“ iz Podgorice.
7. Za realizaciju projekta „Edukativna kampanja o porijeku POPs jedinjenja i njihovim negativnim efektima na zdravlje ljudi i životnu sredinu u Bijelom Polju“, dodjeljuje se iznos 4,332.00 eura, koji će realizovati NVO „Ronilački klub –Tim ajkula“ iz Bijelog Polja.

Nijedno udruženje potrošača do sada nije pokazalo interesovanje u cilju uključivanja u aktivnosti usmjerene na bezbjedno upravljanje hemikalijama, te ni podizanju javne svijesti o hemikalijama.

U toku 2021. odobreni su sljedeći projekti:

- Jačanje sinergije između Bazelske, Roterdamske, Stokholmske i Minamata konvencije,
- Izgradnja održivih kapaciteta za ažuriranje NIP-a Stokholmske konvencije (Nacionalni plan sprovođenja),
- Fazno isključivanje žive u sektoru zdravstva.

Izazovi u ostvarivanju operativnog cilja

Prepreka u realizaciji aktivnosti koje doprinose podizanju javne svijesti o hemikalijama je slaba zainteresovanost za oblast upravljanja hemikalijama u udruženjima potrošača.

Operativni cilj 5. Unapređenje mjera zaštite i pripremljenosti za slučajeve trovanja i hemijskih udesa

Indikator učinka: Uspostavljen Centar za kontrolu trovanja

- Polazna vrijednost: nema ustanove koja obavlja poslove Centra za kontrolu trovanja u Crnoj Gori
- Prelazna vrijednost: Procjena kapaciteta i izrada Elaborata za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja;
- Ciljna vrijednost: Centar za kontrolu trovanja uspostavljen u okviru jedne od zdravstvenih ustanova u CG, sprovedene dodatne obuke postojećeg kadra i potrebne specijalizacije, kao i nabavka opreme kako bi navedeni centar funkcionisao kao zasebna cjelina, rok 2020.

Postignuta vrijednost indikatora

U Crnoj Gori još uvijek nije uspostavljen Nacionalni centar za kontrolu trovanja. Uz pomoć Kancelarije Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) za Crnu Goru, Ministarstvo zdravlja je

dobilo ekspertsku podršku SZO za procjenu kapaciteta i izradu elaborata za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja, ali je ista usljed situacije izazvane Covid-19 virusom tokom 2021.godine nije realizovana.

Institut za javno zdravlje vodi evidenciju o slučajevima u kojima je dijagnoza bila trovanje. Međutim, evidencija ne razlikuje trovanja izazvana hemijskim agensima i drugim faktorima (narkoticima, alkoholom, lijekovima i medicinskim sredstvima ili drugih biološkim supstancama). Ciljni datum za ovu aktivnost pomjeren je za 2024. godinu. U periodu 2019-2020. godine, Svjetska zdravstvena organizacija pružila je podršku i sprovela istraživanje radi procjene nacionalnih kapaciteta i mogućnosti osnivanja Centra.

U toku 2021.godine usvojen je Nacionalni plan zaštite i spašavanja od hemijskih i bioloških rizika koji je Vlada CG uvojila 13.05.2021. Donešen je Zakon o dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju („Sl. list CG“, broj 146/21). Takođe, Vlada je utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu opasnih materija, dok je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama dostavljen Vladi na razmatranje i utvrđivanje.

U toku 2021.godine donešeni i sljedeći podzakonski akti:

- Predlog o dopunama Pravilnika o opremi i stručnom kadru za vršenje ispitivanja protivpožarnih aparata („Sl. list CG“, broj 75/21);
- Pravilnik o načinu vršenja ravizije tehničke dokumentacije složenih inženjerskih objekata u kojima se proizvode i skladište eksplozivne materije („Sl. list CG“, broj 83/21);
- Pravilnik o bližem elaboratu pripremnih radova za građenje složenih inženjerskih objekata u kojima se proizvode i skladište eksplozivne materije („Sl. list CG“, broj 84/21);
- Pravilnik o načinu vršenja tehničkog pregleda složenog inženjerskog objekata u kojem se proizvode i skladište eksplozivne materije („Sl. list CG“, broj 94/21);
- Pravilnik o načinu obavljanja stručnog nadzora nad građenjem složenih inženjerskih objekata u kojima se proizvode i skladište eksplozivne materije („Sl. list CG“, broj 95/21);
- Pravilnik o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije za složene inženjerske objekate u kojima se proizvode i skladište eksplozivne materije („Sl. list CG“, broj 115/21);
- Naredba o zabrani prodaje i upotrebe pirotehničkih sredstava razreda II-petardi („Sl. list CG“, broj 108/21).

Takođe, urađena je Procjena rizika od katastrofa Crne Gore i dostavljena Evropskoj komisiji na upoznavanje.

Izazovi u ostvarivanju operativnog cilja

Ministarstvo zdravlja treba da nastavi saradnju sa SZO u cilju uspostavljanja Nacionalnog centra za kontrolu trovanja, ali imajući u vidu globalne probleme koje je izazvala pandemija Covid-19 virusa kao i djelokrug rada Svjetske zdravstvene organizacije, biće izazov da se sredstva i aktivnosti usmjere u pravcu realizacije ove aktivnosti.

Operativni cilj 6. Unapređenje tehnologija u industrijskim postrojenjima i rješavanje pitanja industrijskog otpada i zastarjelih hemikalija

Indikator učinka: Trajno zbrinjavanje otpada koji sadrži PCB

- Polazna vrijednost: oko 700 tona opreme i otpada koji sadrži PCB se nalazi u CG
- Prelazna vrijednost: Završen je tender za dekontaminaciju određene preostale PCB opreme, kao i tender za odlaganje PCB-a i ugovorene su usluge
- Ciljna vrijednost: identifikovane količine otpada koji sadrži PCB izvezene iz Crne Gore radi trajnog zbrinjavanja, rok: 2022

Postignuta vrijednost indikatora

Projekat „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori“ ima za cilj da riješi problem PCB otpada u Crnoj Gori, u skladu sa rokovima datim u nacionalnom zakonodavstvu, kao i u Stokholmskoj konvenciji. Tokom 2021.godine kompanija Rade Končar Service iz Makedonije, koja je ugovorena da izvrši dekontaminaciju opreme sa niskim stepenom kontaminacije, je završila posao. Ukupno 59 transformatora (oko 80 tona) je dekontaminirano i vraćeno vlasniku na dalju upotrebu. Kompanija Miteco Kneževac iz Srbije, koja je ugovorena da izvrši trajno odlaganje visoko kontaminirane PCB opreme, ulja i otpada, završila je posao. Ukupno je odloženo 224,76 tona. Dakle, količina PCB opreme i otpada koji je zbrinut ovim aktivnostima je oko 305 tona. Sa ovim količinama, ukupno je 553 tone, odnosno 85% PCB opreme i otpada identifikovanog u zemlji, zbrinuto na ekološki prihvatljiv način, a rizik od izlaganja ovoj opasnoj hemikaliji je značajno smanjen. Objavljen je tender za uklanjanje oko 1,000 tona zemljišta sa najvećim i opasnim stepenom kontaminacije i u toku je evaluacija pristiglih ponuda. Glavni projekat za rekonstrukciju PCB skladišta u Aluminijskom kombinatu je razvijen i revidiran.

Shodno navedenom, znači da su navedene aktivnosti realizovane, odnosno da je postavljeni operativni cilj ispunjen.

Operativni cilj 7. Unapređenje međunarodne i regionalne saradnje i sprovođenje relevantnih konvencija

Indikator učinka: Zakon o ratifikaciji Minamata konvencije usvojen

- Polazna vrijednost: Minamata konvencija potpisana 2014.
- Prelazna vrijednost: Izrađen Izveštaj o inicijalnoj procjeni - Inventar žive i identifikacija emisija i resursa – 2018.
- Ciljna vrijednost: Donesen Zakon o ratifikaciji Minamatske konvencije, rok: 2019.

Postignuta vrijednost indikatora

U toku izvještajnog perioda uspostavljena je razmjena iskustava u funkcionisanju sistema upravljanja sa EU i zemljama kandidatima u okruženju. Takođe je nastavljena uspješna saradnja sa Evropskom agencijom za hemikalije.

U izvještajnom periodu dostavljeni su i redovni izvještaji o sprovođenju Minamatske i Stokholmske konvencije, kao jedne od obaveza koje su u skladu sa međunarodnim ugovorima, što znači da su navedene aktivnosti realizovane, odnosno da je postavljeni operativni cilj ispunjen

TABELA 1 – TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE

Strateški cilj: Izgradnja sistema upravljanja hemikalijama koji obezbjeđuje visok nivo zaštite zdravlja ljudi i životne sredine, kao i poboljšanje slobodnog prometa sa državama EU i drugim državama uz podsticanje konkurentnosti crnogorske privrede kroz uvođenje bezbjednijih hemikalija i tehnoloških procesa.										
Operativni cilj 1: Unapređenje zakonodavnog okvira kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU u oblasti hemikalija i povezanim oblastima										
Indikator učinka 1: Stepen harmonizacije povećan transponovanjem amandmana na relevantne EU propise u nacionalno zakonodavstvo kroz izmjene i dopune postojećih propisa										
Polazna vrijednost: stepen harmonizacije pojedinačnog propisa			Prelazna vrijednost: povećanje polaznog stepena harmonizacije za najmanje 20% Ostvarena vrijednost: 30%					Ciljna vrijednost: povećanje polaznog stepena harmonizacije za najmanje 50%		
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 1.2. Izmjene i dopune propisa o sredstvima za zaštitu bilja, uključujući i ažuriranje liste aktivnih materija dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja	Donešeni propisi o sredstvima za zaštitu bilja i objavljeni u SL listu CG	MPVŠ/UBHV FP	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Na godišnjem nivou vršiti dopune propisa
Aktivnost 1.4. Izmjene i dopune propisa kojima se u nacionalno zakonodavstvo transponuje EU uredba o živi rada usaglašavanja	Pripremljen Predlog zakona o uravljanju otpadom	MEPPU	I 2021	U TOKU	IV 2021	IV 2023 Usljed prolongiranja donošenja Zakona o upravljanju otpadom	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Ubrzati donošenje Zakona o upravljanju otpadom nakon čega će se pristupiti izradi podzakonskog akta kojim će se u potpunosti

sa odredbama nove Regulative EU 2017/852 o živi, kao i ispunjavanja budućih obaveza iz ratifikacije Minamata konvencije						(III 2022) definisan je novi rok za donošenje predmetnog podzakonskog akta (godinu dana od dana donošenja zakona).				prenijeti Regulative 2017/852
Aktivnost 1.5. Ažuriranje liste klasifikovanih supstanci	Usvojene i dopune propisa: Pravilnik o listi klasifikovanih supstanci („Sl. list CG”, br. 52/21 od 24. V 2021) kojim su prenijete izmjene Aneksa VI CLP Regulative	MEPPU	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Po potrebi vršiti dopune propisa
Aktivnost 1.6. Ažuriranje liste supstanci koje izazivaju zabrinutost	Usvojene i dopune propisa: Pravilnik o listi supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost („Sl. list CG”,	MEPPU	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	/	0.00 €	0.00 €	Redovna aktivnost	Po potrebi vršiti dopune propisa

	37/21 od 7. IV 2021) kojim su prenijete izmjene Aneksa XIV REACH Regulative									
Aktivnost 1.9. Priprema izvještaja o unapređenju zakonodavnog okvira u oblasti hemikalija	Pripremljen izvještaj o daljoj harmonizaciji propisa u oblasti hemikalija	MEPPU	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	U kontinuitetu se pripremaju izvještaji o daljoj harmonizaciji za potrebe izrade Izvještaja o napretku Crne Gore	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Izvještaje o unaprjeđenju zakonodavnog okvira ojačati podacima o implementaciji propisa
Operativni cilj 2: Unapređenje implementacije postojećih propisa										
Indikator učinka 1: IT alati za efikasno vođenje Registra hemikalija (i registra biocidnih proizvoda kao sastavnog dijela), kao i statističku obradu podataka funkcionalni										
Polazna vrijednost: Registar se vodi u MS Excel koji nije povezan sa drugim informacionim sistemima		Prelazna vrijednost: Odobren IPA projekat koji bi omogućio uspostavljanje registra Ostvarena vrijednost: MS Excel tabela					Ciljna vrijednost: Softversko rješenje posebno prilagođeno potrebama vođenja Registra hemikalija, podržano odgovarajućim hardverom			
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 2.2. Uspostavljanje Registra hemikalija u	IT alati nabavljeni i instalirani	AZŽS MEPPU	I 2021	NEREALIZOVANO	IV 2021	IV 2022	120.000€	0€	Sredstva obezbijeđena kroz IPA projekat	Nacionalni registar hemikalija se još uvijek vodi u

elektronskom obliku	Registar dostupan u elektronskom obliku									formi baze podataka. U budućem periodu je neophodno uspostaviti registar u elektronskom obliku i omogućiti online podnošenje zahtjeva za upis u registar.
Aktivnost 2.3. Uspostavljanje Registra biocidnih proizvoda	Registar biocidnih proizvoda uspostavljen kao sastavni dio Registra hemikalija	AZŽS MEPPU	I 2021	NEREALIZOVANO	IV 2021	IV 2022 Zakonom o biocidnim proizvodima je predviđeno da se biocid za koji je izdata dozvola upisuje u registar biocida koji je sastavni dio Registra	Sredstva obezbijedenja u okviru aktivnosti 2.2.	0€	Sredstva obezbijedenja kroz IPA projekat	Neophodno uspostaviti Registar hemikalija, kako bi se osigurala sigurna veza sa EU bazama i alatima koji su neophodni za sprovođenje procedura u skladu sa REACH i BPR, kao i međusobna razmjena informacija.

						hemikalija, zbog čega je prvobitno potrebno upostaviti isti.				
Aktivnost 2.4. Sprovođenje propisanih administrativnih postupaka	-Agencija je u 2021.godini izdala 448 dozvola za slobodan promet (uvoz) opasnih hemikalija i to 318 dozvola za uvoz hemikalija, 127 dozvola za uvoz ulja i maziva, 3 dozvole za izvoz hemikalija, dok je 11 zahtjeva odbijeno kao neuredan podnesak; 19 PIC saglasnosti (Postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja); Zakon o biocidnim	AZŽS	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Nastaviti sa sprovođenjem propisanih administrativnih postupaka

	proizvodima - 193 zahtjeva, od kojih je izdato: 165 rješenja o upisu Privremenu listu biocidnih proizvoda; 18 rješenja za obavljanje djelatnosti prometa, upotrebe i skladištenja biocida; 13 zahtjeva su odbijena;									
Aktivnost 2.5. Formiranje Komisije za procjenu biocida na osnovu tehničkog dosijea	Odluka o formiranju komisije - nije usvojena odluka jer nije bilo podnešenih zahtjeva	AZŽS	I 2021	NEREALIZOVANO	IV 2021	IV kvartal 2022 Komisija se formira po podnesenom zahtjevu	4.000€	0.00€	Aktivnost pokrivena iz budžeta u slučaju da bude ponesen zahtjev	Agencija nakon podnesenog zahtjeva treba da formira Komisiju za procjenu biocida
Aktivnost 2.6. Sprovođenje inspeksijskog nadzora nad primjenom propisa o hemikalijama i biocidnim proizvodima	Shodno Zakonu o hemikalijama, ekološka inspekcija je obavila 62 inspeksijska nadzora, donijela 15 rješenja o otklanjanju nepravilnosti,	UIP, UBHVFP, AZŽS	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Potrebno je i potpisati Memorandum o saradnji između UBHVFP, AZŽS i UC i izraditi Uputstvo o sprovođenju istog, akako bi se otklonili utvrđeni

	<p>podnijela 2 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. Sanitarni inspektori izvršili su 839 pregleda pošiljki pri uvozu hemikalija i biocidnih proizvoda u količini od 3 251 602.kg Sanitarni inspektori izvršili su u unutrašnjem prometu 229 inspekcijskih pregleda.</p> <p>Takođe, izvršeno je 28 laboratorijskih ispitivanja plastičnih igračaka na prisustvo ftalata, od čega je 12 uzoraka bilo nebezbedno.</p> <p>Po Zakonu o sredstvima za zaštitu bilja i po Zakonu o sredstvima za</p>									<p>nedostatci jer sprovođenje nadzora nije adekvatno bez donošenja dodatnih procedura za vršenje pregleda, cijene koštanja pregleda i dr.</p>
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	---

	<p>ishranu bilja: Unutrašnja kontrola: Broj inspekcijskih pregleda na osnovu: zakona o sredstvima za ishranu bilja: 117 pregleda; zakona o sredstvima za zaštitu bilja: 161;</p> <p>Kontrola pri uvozu: Izvršen je pregled 113 pošiljki sredstava za zaštitu bilja i 310 pošiljki sredstava za ishranu bilja. U izvještajnom periodu uzeto je 59 uzoraka sredstava za ishranu bilja i 2 uzorka sredstava za zaštitu bilja.</p>									
Aktivnost 2.7. Sprovođenje propisa o sredstvima za zaštitu bilja i dalje unapređenje održive	Ogleda se u realizaciji: 1. Programa fitosanitarnih mjera za 2021. godinu PROGRAM 2,	UBHVFP, MPVŠ	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Nastaviti sa spovođenjem propisanih administrativnih postupaka

upotrebe sredstava za zaštitu bilja	Program praćenja sredstava za zaštitu bilja i sredstava za ishranu bilja Aktivnosti: 2.1: registracija sredstava za zaštitu bilja Do 31.12.2021. godine pristiglo je ukupno 55 zahtjeva za registraciju sredstava za zaštitu bilja. 2.2: Monitoring prometa sredstava za zaštitu bilja 2.3: Sprovođenje specijalističkog kursa 2.4: Monitoring uređaja za upotrebu pesticida 2.5: Program post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja 2.6: Post-registracijska kontrola sredstava za zaštitu bilja - rezistentnost									
-------------------------------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>2.7: Monitoring održive upotrebe pesticida</p> <p>2.8: Program integralne zaštite bilja – citrusi</p> <p>2.9: Program zaštite lisnatog povrća</p> <p>2.10: Monitoring upotrebe sredstava za zaštitu bilja u lisnatom povrću kroz praćenje rezidua</p> <p>2.11: Unapređenje sistema za postupanja i upravljanja otpadom odnosno postupanja sa ambalažom nakon upotrebe pesticida</p> <p>2.13: Monitoring karakteristika sredstava za ishranu bilja</p>									
<p>Aktivnost 2.8.</p> <p>Redovno izještavanje o upravljanju hemikalijama</p>	<p>Izrađen godišnji izvještaj o upravljanju hemikalijama;</p>	<p>AZŽS; MEPPU</p>	<p>I 2021</p>	<p>REALIZOVANO</p>	<p>IV 2021</p>	<p>/</p>	<p>0.00€</p>	<p>0.00€</p>	<p>Redovna aktivnost</p>	<p>AZŽS treba da nastavi sa vođenjem Help deska, kao i da odredi jednog</p>

	Izrađen godišnji izvještaj o sprovođenju Strategije;									zaposlenog koji će biti zadužen za pripremu izvještaja koje izrađuju države članice i koji su propisani regulativama.
Indikator učinka 2: Dostupnost informacija preko Help deska poboljšana										
Polazna vrijednost: Informacije sa H help deska dostupne na zahtjev korisnika upućen e-mailom ili telefonom		Prelazna vrijednost: H elp desk podsekcija na sajtu AZZS https://epa.org.me/odjeljenje-za-upravljanje-hemikalijama/ Ostvarena vrijednost: funkcionalna zvanična web stranica Hhelp desk web stranica sa informacijama https://epa.org.me/odjeljenje-za-upravljanje-hemikalijama/					Ciljna vrijednost: H elp desk web stranica sa informacijama, uputstvima i odgovorima na česta pitanja dostupna na web sajtu AZZS			
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planiran i datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 2.1. Razvoj nacionalnog help deska	Odgovoreno na 14 pitanja koja su stigla na e-mail adresu help-desk@epa.org.me Izrađene brošure i flajeri sa relevantnim informacijama koje su dostupne na web stranici H help deska (za 2021.godinu izrađene su dvije brošure	AZZS	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	/	Redovna aktivnost (0.00 €) (za redovan rad nadležnih organa) i IPA (€10.000 ¹ za razvoj vještina	0.00€	Budžet i IPA	Preporučuje se da Agenija počne sa organizacijom seminara i okruglih stolova koji mogu pomoći H elp desk-u u smislu smanjenja količine pitanja koja im se upućuju.

	koje su dostupne na sajtu Agencije)						zaposlenih)			
CILJ 3 Jačanje administrativnih kapaciteta za efikasno vršenje nadležnosti u oblasti hemikalija										
Indikator učinka 1: Povećan broj zaposlenih na poslovima upravljanja hemikalijama										
Polazna vrijednost: MEPPU 1, AZŽS 3		Prelazna vrijednost: MEPPU 2, AZŽS 5 Ostvarena vrijednost: Nije došlo do povećanja broja službenika u odnosu na postojeći broj službenika					Ciljna vrijednost: MEPPU 4, AZŽS 7			
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 3.1. Jačanje administrativnih kapaciteta za sprovođenje pravne tekovine EU	Povećan broj zaposlenih u MEPP i AZŽS na poslovima upravljanja hemikalijama - U 2021.godini došlo do zaposlenja 1 službenika u MEPPU-u i jednog u AZŽS po Ugovoru o djelu	MEPPU, AZŽS	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	IV 2022 Razlog prolomiranja roka su budžetska ograničenja i Izmjene pravilnika o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji za još dodatnih zaposlenja		0.00€	Aktivnost pokrivena iz budžeta	Snažiti kadrovske kapacitete MEPPU i AZŽS na poslovima upravljanja hemikalijama, povećanjem broja zaposlenih

<p>Aktivnost 3.2. Izgradnja kapaciteta za učešće u radu tijela ECHA</p>	<p>2 predstavnika CG su učestvovala na sastancima CARACAL i Helpnet u svojstvu posmatrača</p> <p>Predstavnici Crne Gore učestvovali su na sastancima nadležnih organa, kao posmatrači, za delegirane akte CLP i REACH - CARACAL sastanci (17-18. XI, 27. XI, 19. X, 27. X, 30. IX, 29-30. VI, 4. V, 03. III); sastancima nadležnih tijela za BPR regulativu (6-7 XII 2, 28-29. IX), sastancima DNA za PIC Regulativu (21. VI, 14.X. i 29-30.IX).</p> <p>Predstavnici Agencije učestvovali su na sastancima HelpNet steering group</p>	<p>MEPPU, AZŽS</p>	<p>I 2021</p>	<p>REALIZOVANO</p>	<p>IV 2021</p>		<p>10.000 €¹</p>	<p>0.00€</p>	<p>Sredstva obezbijedena iz IPA, kako su sastanci održani online, nije bilo potrebe za obezbjeđenjem finansijskih troškova</p>	<p>Učešće na sastancima CARACAL i HelpNet su i u budućem periodu obavezna.</p>
--	---	--------------------	---------------	--------------------	----------------	--	-----------------------------	--------------	--	--

	(2-5. X,) na EIONET Ad hoc ekspertskej grupi o hemikalijama (15-16.XI) i online događaju Strategies to reduce the use of highly hazardous pesticides u organizaciji BRS convention (3.XII).									
Indikator učinka 2: Službenici nadležnih organa i eksterni stručnjaci iz naučno-istraživačkih ustanova obučeni za poslove koji uključuju procjenu rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda										
Polazna vrijednost: nema osoblja/stručnjaka sa specifičnim obukama u pogledu procjene rizika		Prelazna vrijednost: 10 učesnika iz Crne Gore osposobljene u pogledu procjene rizika MEPPU. Ostvarena vrijednost: nije obučen nijedan službenik na temu procjene rizika.					Ciljna vrijednost: 15 učesnika iz Crne Gore pohađalo obuke u pogledu procjene rizika, rok: 2021.			
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 3.3. Edukacija o procjeni opasnosti hemikalija (CLP) i komunikaciji opasnosti putem etikete i SDS	Broj obučenih učesnika na temu procjene opasnosti hemikalija – U toku 2021.godine održane su 4 online radionice	MEPPU, AZŽS, CETI, IJZ, UCG, UIP, UBHVFP	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	IV 2022.	30 000€ (za period 2019-2022)	0 €	IPA, ECHA ili TAIEX	Nastaviti sa organizovanjem edukacija o procjeni opasnosti hemikalija (CLP)

	komunikaciji opasnosti putem etikete i SDS. Takođe, prilikom implementacije propisa koji uređuju oblast hemikalija date su sugestije za promjenu propisa i koje su već usvojene u odgovarajućim pravilnicima. Dodatno, radi pravilne kontrole organizavane su interne konsultacije sa fitosanitarnim inspektorima u cilju sprovođenja službenih kontrola sredstava za zaštitu bilja prilikom uvoza.								
Aktivnost 3.4. Edukacije o procjeni rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda	Broj obučених učesnika na temu procjene rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda –	MEPPU, AZŽS, CETI, IJZ, UCG	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	80.000 € (za period 2019-2022)	0€	IPA, ECHA ili TAIEX	Nastaviti sa edukacijama o procjeni rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda

	U toku 2021.godine održane su online obuke na ovu temu									
Aktivnost 3.5. Studijska posjeta EU o principima kontrole i nadzora u oblasti upravljanja hemikalijama i biocidima	Broj učesnika ≥10 Zbog situacije sa pandemijom COVID-19 nije bilo moguće organizovati studijske posjete	UIP, UBHVFP, AZŽS	I 2021	NEREALIZOVANO	IV 2021	IV 2022 Imajući u vidu epidemiološku situaciju tokom prethodne godine, rok je pomjeren za 2022.	20.000 €	0€	IPA ili TAIEX	Organizovati TAEX studijsku posjetu EU o principima kontrole i nadzora u oblasti upravljanja hemikalijama i biocidima nakon poboljšanja epidemiološke situacije.
Aktivnost 3.6. Edukacija o korišćenju odgovarajućih IT alata (IUCLID i R4BP)	Broj učesnika ≥30	MEPPU, AZŽS, CETI, IJZ, UCG	I 2021	NEREALIZOVANO	IV 2021	IV 2022 Imajući u vidu epidemiološku situaciju tokom prethodne godine, rok je pomjeren za 2022.	10.000 €	0€	IPA ili TAIEX	Nakon poboljšanja epidemiološke situacije neophodno je organizovati obuke sa ciljem edukacije o korišćenju odgovarajućih IT alata
CILJ 4. Poboljšanje dostupnosti informacija o hemikalijama i podizanje javne svijesti										

Indikator učinka 1: Podaci o hemikalijama dostupni na internet portalu EIS										
Polazna vrijednost Nema podataka o hemikalijama u EIS		Prelazna vrijednost: uspostavljanje baze podataka o hemikalijama Ostvarena vrijednost: podaci su dostupni u Informaciji o stanju životne sredine https://epa.org.me/informacije-o-stanju-zivotne-sredine/					Ciljna vrijednost: podsekcija o hemikalijama uključena u EIS			
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 4.1. Prikupljanje i objavljivanje podataka o hemikalijama	Informacija o stanju životne sredine sa podacima o upravljanju hemikalijama dostupna na sajtu Agencije - https://epa.org.me/informacije-o-stanju-zivotne-sredine/	AZŽS	I 2021	REALIZOVANO	III 2021	/	0.00€	0.00€	Aktivnost pokrivena iz budžeta u sklopu Programa monitoringa životne sredine	Prikupljeni podaci integrisati u podsekciju za hemikalije koji će biti dio EIS.
Indikator učinka 2: Aktivnosti na podizanju javne svijesti o hemikalijama sprovedene uz učešće NVO i udruženja potrošača										
Polazna vrijednost: nema NVO i udruženja potrošača čije su aktivnosti usmjerene na podizanje javne svijesti o hemikalijama		Prelazna vrijednost: uključivanje NVO u finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, na osnovu Zakona o nevladinim organizacijama Ostvarena vrijednost: Potpisano je 6 ugovora sa NVO, nedostaje uključenost udruženja potrošača					Ciljna vrijednost: najmanje 1 NVO i 1 udruženje potrošača uključeno u aktivnosti usmjerene na podizanje javne svijesti o hemikalijama			
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period

Aktivnost 4.2. Podizanje svijesti o hemikalijama i načinima za minimizaciju njihovih štetnih efekata po zdravlje ljudi i životnu sredinu	Brošure, lifleti i sl. izrađeni i distribuirani u 2021. godini objavljene su 2 brošure, dostupne na https://epa.org.me/help-desk/ .	AZŽS	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	/	30.000 € (za period 2019-2022)	0.00€	Aktivnost pokrivena iz budžeta	Nastaviti sa izradom brošura, lifleta, kao i razmotriti eventualno održavanje radionica/okruglih stolova
Aktivnost 4.3. Informisanje i edukacija stanovništva uz participaciju NVO i udruženja potrošača	Potpisano je 7 ugovora sa nevladinim organizacijama za finansiranje projekata/programa o realizaciji edukativnih kampanja o bezbednom upravljanju postojanim organskim zagađivačima (POP), u skladu sa Sektorskom analizom za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i finansiranja projekata NVO. (iz Budžeta Crne Gore za 2021. godinu), koji će se realizovati	MEPPU, AZŽS, ME	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	/	50.000 €	50.000€	Aktivnost pokrivena iz budžeta Crne Gore za 2021. godinu	Nastaviti sa podsticanjem i uključivanjem NVO u finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, na osnovu Zakona o nevladinim organizacijama. Ogranizovati i sastanak na kojem će se udruženjima potrošača predstaviti prednosti uključivanja u navedene aktivnosti.

	tokom 2022. godine.									
CILJ 5. Unapređenje mjera zaštite i pripremljenosti za slučajeve trovanja i hemijskih udesa										
Indikator učinka 1: Uspostavljen Centar za kontrolu trovanja										
Polazna vrijednost: nema ustanove koja obavlja poslove Centra za kontrolu trovanja u Crnoj Gori		Prelazna vrijednost: procjena kapaciteta i izrada Elaborata za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja Ostvarena vrijednost: usljed situacije izazvane corona virusom došlo je do stagnacije aktivnosti Procjene kapaciteta i izrada Elaborata za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja					Ciljna vrijednost: Centar za kontrolu trovanja uspostavljen u okviru jedne od zdravstvenih ustanova u CG, sprovedene dodatne obuke postojećeg kadra i potrebne specijalizacije, kao i nabavka opreme kako bi navedeni centar funkcionisao kao zasebna cjelina			
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 5.2. Uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja	Centar uspostavljen kao zasebna cjelina u sklopu KCCG i operativan - nije uspostavljen Centar za kontrolu trovanja	MZ	2019	NEREALIZOVANO	2020	2024 Rok definisan Strategijom je pomjeren za 2024, jer je 2019. odobrena ekspertiska pomoć Svjetske zdravstvene organizacije, sa	Ista nijesu procijenjena	0.00€	Sredstva obezbijediti iz IPA ili TAIEX (iznos za pojedinačne aktivnosti definisati u okviru izrade predloga projekta)	Neophodno je inteziviranje aktivnosti između MZ i SZO, kako bi se u što kraćem roku pripremio predlog projekta u skladu sa Uputstvom za kontrolu trovanja koje je u okviru Internacionalnog programa za hemijsku bezbjednost izradila SZO

						ciljem procjene nacionalnih kapaciteta i izrade Elaboraata za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja, u skladu sa potrebama Crne Gore.				
Aktivnost 5.3. Dalje jačanje pripremljenosti za reagovanje u slučaju hemijskog udesa	Izrađen je Nacionalni plan zaštite i spašavanja od hemijskih i bioloških rizika	MUP	I 2020	REALIZOVANO	IV 2021	/	10.00€ (za period 2019-2022.)	0.00€	Aktivnost pokrivena iz budžeta	Nastaviti sa realizacijom obuka i terenskih vježbi
CILJ 6. Unapređenje tehnologija u industrijskim postrojenjima i rješavanje pitanja industrijskog otpada i zastarjelih hemikalija										
Indikator učinka 1: Trajno zbrinjavanje otpada koji sadrži PCB										
Polazna vrijednost: oko 700 tona opreme i otpada koji sadrži PCB se nalazi u CG		Prelazna vrijednost: Završen je tender za dekontaminaciju određene preostale PCB opreme, kao i tender za odlaganje PCB-a i ugovorene su usluge. Ostvarena vrijednost: tokom 2020.godine je pripremljen tender za dekontaminaciju određene preostale PCB opreme i tender za odlaganje PCB-a					Ciljna vrijednost: identifikovane količine otpada koji sadrži PCB izvezene iz CG radi trajnog zbrinjavanja			

Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka i sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 6.1. Primjena mjera za smanjenje emisija opasnih hemikalija na izvoru uz uvođenje najboljih dostupnih tehnika (BAT)	Broj izdatih integrisanih dozvola ⁵ - izdate 4 integrisane dozvole	AZŽS	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Intezivirati aktivnosti na reviziji integrisanih dozvola
Aktivnost 6.2. Stvaranje uslova za izbacivanje iz upotrebe ili dekontaminaciju opreme koja sadrži PCB i trajno zbrinjavanje otpada koji sadrži PCB	Kompanija Rade Končar Service iz Makedonije, koja je ugovorena da izvrši dekontaminaciju opreme sa niskim stepenom kontaminacije, je završila posao. Ukupno 59 transformatora (oko 80 tona) je dekontaminirano i vraćeno vlasniku na dalju upotrebu. Kompanija	MEPPU; AZŽS	2017	REALIZOVANO	2021	/	500,000 \$	705,000 \$	GEF	Dodati iz preporuka kad se definiše šta su naredni koraci

⁵ Tokom 2020 AZPŽS je pokrenula postupke za reviziju integrisane dozvole operaterima koji imaju integrisanu dozvolu.

	<p>Miteco Kneževac iz Srbije, koja je ugovorena da izvrši trajno odlaganje visoko kontaminirane PCB opreme, ulja i otpada, završila je posao. Ukupno je odloženo 224,76 tona. Dakle, količina PCB opreme i otpada koji je zbrinut ovim aktivnostima je oko 305 tona. Sa ovim količinama, ukupno je 553 tone, odnosno 85% PCB opreme i otpada identifikovanog u zemlji, zbrinuto na ekološki prihvatljiv način, a rizik od izlaganja ovoj opasnoj hemikaliji je značajno smanjen. Objavljen je tender za uklanjanje oko</p>									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>1,000 tona zemljišta sa najvećim i opasnim stepenom kontaminacije i u toku je evaluacija pristiglih ponuda.</p> <p>Glavni projekat za rekonstrukciju PCB skladišta u Aluminijskom kombinatu je razvijen i revidiran</p>									
<p>Aktivnost 6.3. Izrada programa za rješavanje pitanja industrijskog otpada</p>	<p>U toku 2021.godine nastavljeno je sa sprovođenjem aktivnosti na realizaciji projekta „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“, i to na remedijaciji lokacija Jadransko brodogradilište Bijela, deponija pepela i šljake „Maljevac“ i flotaciono jalovište</p>	MEPPU/AZŽS	2018	U TOKU	2021	/	28,585,597,00€	U 2021. utrošeno je 10,041,166.97 EUR.	Kredit Svjetske banke	Intezivirati aktivnosti u cilju završetka radova na lokacijama koje su obuhvaćene projektom „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“.

	<p>„Gradac“. U skladu sa ugovorom, nastavljeno je sa izvozom grita sa lokacije brodogradilišta Bijela budući da su obezbijeđene neophodne dozvole za izvoz tog otpada, kao i za izvoz kontaminirano g zemljišta. Do sada je izvezeno 57.123,3 t grita od ukupno 68.073,3 tona grita. Radovi na remedijaciji flotacionog jalovišta „Gradac“ i deponiji pepela i šljake „Maljevac“, (odnosno rekultivacija Kasete II, izmještanje Paleškog potoka, sanacija klizišta, izgradnja novog taložnika</p>									
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>i sanacija 4 i 5 stepenice), su zavšeni..Kada je riječ o bazenima crvenog mulja i deponiji čvrstog otpada koji se nalaze na lokaciji KAPa, kroz projekat su završene aktivnosti na geodetskom i geološko-geotehničkom snimanju, pripremljeni nacrti Glavnih projekata remedijacije čija revizija je u toku, a paralelno sa tim radi se na pripremi preostale tehničke dokumentacije, odnosno izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu (EIA) i Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu i društvo (ESIA)</p>									
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

CILJ 7. Unapređenje međunarodne i regionalne saradnje i sprovođenje relevantnih konvencija										
Indikator učinka 1: Zakon o ratifikaciji Minamata konvencije usvojen										
Polazna vrijednost: Minamatska konvencija potpisana 2014.		Prelazna vrijednost: izrađena Minamata inicijalna procjena Ostvarena vrijednost: izrađena Minamata inicijalna procjena					Ciljna vrijednost: Donesen Zakon o ratifikaciji Minamatske konvencije i implementacija navedene konvencije			
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 7.1. Jačanje regionalne i međunarodne saradnje	Uspostavljena razmjena iskustava u funkcionisanju sistema upravljanja uspostavljena sa EU i zemljama kandidatima u okruženju - Nastavljena je saradnja sa Evropskom agencijom za hemikalije, a	MEPPU	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021		0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Nastaviti sa jačanjem regionalne i međunarodne saradnje

	putem TAIEX mehanizma i sa zemljama u okruženju.									
Aktivnost 7.2. Sprovođenje obaveza u skladu sa međunarodnim ugovorima	Dostavljeni redovni izvještaji o sprovođenju konvencija - U toku 2 Upitnika prema međunarodnim Konvencijama i Sporazumima.	MEPPU	I 2021	REALIZOVANO	IV 2021		0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Sprovođenje obaveza u skladu sa međunarodnim ugovorima

PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma mora intezivirati aktivnosti u cilju unapređenja regulatornog okvira u oblasti upravljanja otpadom, odnosno ubrzati usvajanje Predloga zakona o upravljanju otpadom kako bi se nakon toga izvršilo potpuno prenošenje Regulative o živi 2017/852, kroz donošenje podzakonskog akta. Takođe, potrebna je dalja harmonizacija nacionalnih propisa sa propisima EU kojima su uređene administrativne takse. Evropska komisija je izdala smjernice sa preporukama državama članicama u vezi sa strukturom takse i procedurama u pogledu usklađivanja procedura u nacionalnim metodama i/ili iznosima taksi, za potrebe autorizacije biocidnih proizvoda, koje će koristiti kao početni dokument Ministarstvu da u saradnji sa Ministarstvom finansija definišu najadekvatniji način za uvođenje navedenih taksi.

Agencija u cilju unapređenja implementacije postojećih propisa treba da obezbijedi sredstva za uspostavljanje registra hemikalija i biocidnih proizvoda, što je planirano kroz IPA III program (2021-2027). Takođe, Agencija treba da intezivira aktivnosti na organizaciji seminara i okruglih stolova koji mogu pomoći Help Desk-u u smislu smanjenja pitanja koja im se upućuju, a sve u skladu sa epidemiološkom situacijom.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, UBHVFP i UC će intezivirati saradnju u cilju usklađivanja sa TARIC-CG kako bi se otklanili utvrđeni nedostaci jer sprovođenje nadzora nad Zakonom o biocidnim proizvodima nije moguće bez donošenja dodatnih procedura za vršenje pregleda, cijene i dr. Ministarstvo ekologije i Agencija treba da izvrše izmjene/dopune pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i obezbijede neophodna finansijska sredstva, u cilju povećanja broja radnih mjesta za službenike koji će se baviti poslovima upravljanja hemikalijama i biocidnim proizvodima.

Dalje, Ministarstvo treba da nastavi sa podsticanjem i uključivanjem NVO u finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, kao i da organizuje sastanak sa udruženjem potrošača na kojem bi se predstavile prednosti uključivanja udruženja potrošača u oblasti upravljanja hemikalijama.

Ministarstvo zdravlja treba da intezivira aktivnosti sa SZO u cilju uspostavljanja Nacionalnog centra za kontrolu trovanja, kako bi se unaprijedile mjere zaštite i pripremljenosti za slučajeve trovanja i hemijskih udesa.

Ministarstvo i Agencija treba da nastave sa realizacijom aktivnosti planiranih projektom „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“.

Ministarstvo, CEDIS, UNIPROM KAP i drugi vlasnici opreme koja sadrži PCB, treba da inteziviraju realizaciju aktivnosti planiranih projektom „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori“, imajući u vidu da je planirani završetak projekta 2021. kao i da razmotre eventualno produženje projekata.